

thi han vælges ogsaa hvert Aar, og det er altsaa en temmelig skrøbelig Magt og Myndighed, som Bedkommende har. Dersom Nogen skulde udøve nogen Indflydelse paa Finanssagernes Behandling, saa er det kun fordi han ved mange Arbejder har erhvervet sig den Tilltro, at han behandler Sagerne omhyggeligt og gjør sig godt bekendt med dem; men saasnart denne Tilltro hører op, saa ligger hele Bygningen, saa er der ikke længere Nogen, der har nogen særlig Indflydelse paa Finanssagernes Behandling. Finanssubdvalget har heller ikke sjældent gjort den Erfaring, at Thinget ikke har sluttet sig til dets Indstillinger, selv naar Udvalget var fuldkommen enigt. Jeg troer derfor, at naar den af den ærede Taler brugte Maade at omtale Finanssubdvalget paa var alvorlig meent, saa maatte den tilbagesendes som en utilbørlig og uforsvarlig Insinuation; jeg betragter den imidlertid kun som en Følge af de Følelser, der bestandig opstaae hos den ærede Rigsdagsmand, naar han kommer til at tænke paa det uheldige Brev, og derfor vil jeg heller ikke tro, der er Anledning til at tage hans Udtalelse om Finanssubdvalget paa en saa streng Maade.

Naar jeg nu betragter den foreliggende Sag, saa kan jeg ikke nægte, at det i flere Henseender gjør mig ondt, at Regjeringen ikke har rakt Haanden til at fremme Arbejdet og faae Ministeransvarligheden noiere bestemt i de mødende Tilfælde; jeg troer, at derved virkelig kunde være opnaaet noget Nyttigt og Betyrtygende.

Det er ganske rigtigt, at denne Lov er, om man saa vilde sige, en Leilighedslov, men jeg paaistaar, at egentlig alle gode Love ere Leilighedslove; thi jeg troer, at enhver god Lov gives, for at raade Bod paa en eller anden Mangel, der har vilst sig at være tilstede; hvorimod de Love, der ere theoretiserende, der mere gaae ud fra blotte theoretiske Anskuelser, sjældent have den Betydning, som netop disse Leilighedslove. Nu kan det ikke nægtes, hvad man end vil sige om dette Tilfælde, at der foreligger en Dom, hvorved Rigsdagens Bevillingsmyndighed efter min Mening

aldeles aabenbart er tilfidesat, hvorved det er kjendt gyldigt, at et Ministerium uden noget Ansvar kan foretage saadanne Udgifter, som udtryffeligt ere nægtede af Rigsdagen. Det kan gjerne være, at denne enkelte Dom ikke har saa stor Betydning; imidlertid frygter jeg dog for, at den netop vil faae en stor Betydning, naar den kommer til at staae uanfægtet. Allden helliger Meget, der i første Dieblis skæder og oprører Følelsen; men naar noget Saadant fremtræder helliget ved Allden, dannet det et Præcedens for senere Afgjørelser, og jeg maa tilstaae, at, naar jeg seer, i hvilken Grad lignende Anskuelser have fundet Indgang og faaet Ordførere her i denne Sal, skønner jeg allerede en moralsk Paavirkning deraf paa flere Medlemmer; jeg seer deri en Begyndelse til en Betragtningssmaade, som let kan medføre, at vore grundlovs hjemlede Rettigheder tabes.

Jeg skal nu gaae ind paa enkelte af de Punkter, som ere blevne berørte. Man har draget en Analogi fra den private Forretningsførelse, fra Forholdet imellem Fuldmægtigen og den, der har overdraget ham en Fuldmagt, og man har da meent, at vi i denne Lov burde optage de samme almindelige Grundsætninger, som Domstolene i Regelen følge i saadanne Sager. Jeg skal imidlertid først og fremmest gjøre opmærksom paa, at her aldeles ikke er Tale om nogen Dom, men her er Tale om en Lov. Dersom Forholdet imellem en Herre og hans Tjener var blevet ordnet ved en udtryffeligt Contract, hvori der var optaget visse bestemte Betingelser, og Bedkommendes Berettigelse til at handle eller ikke handle var begrænset paa en vis bestemt Maade, hvorved der var fastsat, at han, dersom han gjorde det eller det, maatte finde sig i Herrens Afgjørelse, saa tvivler jeg ikke paa, at Domstolene vilde bedømme Forholdet efter den saaledes indgaaede Contract; de almindelige Grundsætninger vilde kun komme til Anvendelse, forsaavidt Parternes Billie i denne Sag ikke udtryffeligt foresaa. Her have vi imidlertid ikke at gjøre med en Contract, men med en Lov, hvorved det hele Forhold ordnes, og det er altsaa dette Udgangspunkt, hvorfra vi maae gaae ud.